

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣ

(ΑΦΙΕΡΩΝΕΤΑΙ ΣΤΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ ΔΟΥΜΑ, υιόν)

Γράφω τις γραμμές αυτές στα ίδια μέρη που είδαν τις πιο μεγάλες κρίσεις του πάθους μου, μα τις γράφω με απόλυτη πειθαρχία και με απόλυτη γαλήνη. Μια δυνατή πνοή ανέμου πέρασε από την ψυχή μου και την καθάρισε.

Έπλεον δύο βάρβαροι έδω, θα χρησιμοποιήσουν στους νίκους που θα τα διαβάσουν και θα τους κάνουν να βρουν στη ζωή τον καλό δρόμο, αποφεύγοντας τους λασπώδεις και επικίνδυνους δρόμους, από τους οποίους πέρασα εγώ.

ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΩ

Στον ορίζοντα του παρελθόντος μου, ξεχωρίζω καθαρά τη σιλουέτα του μικρού παιδιού, που ήμουν έδω και είκοσι χρόνια. Και μέσα στην παιδικτική εικόνα του, αναγνωρίζω τον άντρα που είμαι σήμερα. Όλα όσα με κάνουν τώρα κάπως διαφορετικό από τους άλλους ανθρώπους—ο πόθος μου για την αγάπη κι' όχι για τις απολαύσεις, η κλίση μου προς τις παθητικές συγκινήσεις κι' όχι προς τις δράσις κι' η αγάπη μου προς τις διανοητικές—δλ' αυτά θριασκόντουσαν σε σπερματώδη κατάστασι στο ντελικότο ορφανό παιδί που μεγάλωνε τότε μέσα στην έρημια της έξοχης, κάτω απ' τα στοργικά βλέμματα δύο ήλικιωμένων γυναικών.

Ω! ο εύλογημένος καιρός των παιδικτικών χρόνων μου, ο μόνος που θάβελαι να ξαναζήσω! Κάθε στιγμή των ημερών μου τότε είχε και την ξεχωριστή της συγκίνηση.

Άγαπασα το πρώτο μου ζήτημα, γιατί αυτή που με ευνοούσε, ήταν η θεία μου—η δεσποινίς Σιδωνία, όπως την φώναζα πάντοτε.

Κατά τις έφτα η ώρα το χειμώνα, το καλοκαίρι στις ξηλ και μισή, ξεχωρίζα μέσ' απ' τον ύπνο μου που τελείωνε, το θρόνισμα ενός φορέματος στις πλάκες του διαδρόμου. Ή πόρτα της καμαρούλας μου άνοιγε και τα θήματα πληθύναν στο κρεβάτι μου. Ένοιωθα στο μέτωπό μου τη φρεσκάδα κάποιων δαχτύλων που χάραζαν σ' αυτό το σημείο του σταυρού. Άκουσα μία φωνή να ψιθυρίζει τ' όνομά μου: «Φρειδερίκε!» Έτσι η μέρα μου άρχιζε μ' ένα χάδι του πλάσματος που άγαπούσα πιο πολύ στον κόσμο. Έπαρνα τότε στα χέρια μου το μακρύ και τόσο λεπτό χέρι της δεσποινίδος Σιδωνίας και το κρατούσα πάνω στα μάτια μου, που ήταν ακόμα γεμάτα δεινέρα. Το πρώτο μου βλέμμα συναντούσε το χαμογελαστό θέλημα της αγαπημένης αυτής γυναίκας και το πρόσωπό της με τα γεμάτα και τριανταφυλλένια μάγουλα που το πλαισιώνουν μερικά γκρίζα μαλλιά, τα οποία εξέχονα κάτω από το μαύρο μπουνιέ της... Ή δεσποινίς Σιδωνία με φιλούσε και μ' άφινε μόνο. Τότε πεδούσα απ' το κρεβάτι και, τρέχοντας κατ' ευθείαν στο παράθυρο, παραμέριζα τις κουρτίνες του. Άν ο καιρός ήταν καλός, αν ο ήλιος φώτιζε το κομμάτι του περιβολίου που θριασκόταν κάτω απ' το παρθένο μου, γινόμενος γαρούμενος κι' ένοιωθα την δρεβί να τραγουδούσε. Άν πάλι έβρεχε, η απλυνόταν έβω ο χειμώνας με τη σκοτεινιά του και με το χιόνι του, αίσθανόμουν να με πλημμυρίζη ένα κύμα μελαγχολίας, που είχε κι' αυτό τη γλύκα του.

Κατόπιν, καθώς άρχιζα να γράφω τα ημεωλόν μου μαθήματα, σκεφτόμουν: «Ή δεσποινίς Σιδωνία θα τα διορθώσει και θα τα θρή καλά. Αυτό θα την ευχαριστήσω, καθώς και την κ. ντε Λακάς.» Κι' έβλεπα από πρην το πρόσωπό της κ. Λακάς, της γιαγιάς μου, να μου χαμογελάει πρόσχαρα.

Στο τραπέζι, καθισμένος ανάμεσα

σ' αυτούς τους δύο αγγέλους φύλακες μου, έπαυσα κάθε τόσο να τρώω, για να ρίξω μία ματιά στα πρόσωπά τους, των οποίων ήξερα όλες τις ρυτίδες: Ή δεσποινίς Σιδωνία ήταν ψηλή, λεπτή στο σώμα, με πρόσωπο κάπως παχύ, που φανέρωνε ύγεια, καλωσύνη, ψυχική γαλήνη. Μορ φαίνεται πως δεν την είδα να γράσκει, αν και τη γνώρισα άνωμεσα στα σαράντα και τα έξι, ζήντα της χρόνια. Ή κ. ντε Λακάς, η μητέρα της μητέρας μου, ήταν άδυνατη κι' αυτή, μα κοντούλα, μικροκαμωμένη και λεπτή. Ή επιδερμίδα της είχε το χρώμα του κεριού, γεμάτη από λεπτές ρυτίδες ακίνητες, κι' ένα μπουνιέ από τουλλι «αυρό», δμοιο με της θείας μου, σκέπαζε τα άσπρα της μαλλιά. Τα μάγουλά της ήταν θαυουλωμένα και τα κόκκαλά της εξέχον... Κούταξα τις δύο αυτές γυναίκες και σκεφτόμουν μ' ένα σκιρτημα αγάπης: Έχω δικές μου την κ. ντε Λακάς και τη δεσποινίδα Σιδωνία. Είμαστε έδω τρείς κι' αγαπούσαμε πολύ. Όταν το φαγητό τελείωνε, είχα ελεύθερο το απόγευμά μου και τότε το περιβόλι και το σπίτι ήταν δικά μου. Ή μεγαλύτερή μου ευχαρίστησι ήταν να γυρίζω άσκοπα στην έξοχ.

Λάτρευα τον έξοχικό μου ορίζοντα, τα δέντρα του, τα λειβάδια του, τις στέγες των χωριάτικων σπιτιών. Λάτρευα το «απεινό εκείνο χωριό, στο οποίο την έκκλησια πηγαίνονα κάθε Κυριακή κι' όπου ο αέρας ήταν τόσο καθαρός, τόσο υγιεινός, ώστε το άποκαλούσαν «Βουνό των Άρρώστων». Ώστόσο νοιώθω πως δεν ήμουν καθόλου χωρικός. Δεν έμοιαζα καθόλου με τ' άλλα παιδιά της Νορμανδικής έξοχης, τα ζωηρά τα περιέργα, που έσθηναν εδωθενες στα πουλιά, και που ήξερα όλα τα όνοματά των φυτών. Έγώ απολαύσθαι τη φύσι μέσα στη μοναξιά της, μέσα στην άκίνησία της, μέσ' στ' όνειρό της.

Ήμουν δέκα χρόνων περίπου, όταν ένα καλοκαιρινό άπομσημερο που καθόμαστε κι' οι τρείς κοντά στ' ανοιχτά παράθυρα η κ. Λακάς μου φώναζε:

—Φρέντ.

—Όρίστε, γιαγιά.

—Άκουσε, θα σου πω μία ιστορία. Έχει περάσει καιρός από τότε, πολλά χρόνια. Βρισκόσουν τότε στην παραμάννα σου κι' ήσουν άκομα δέκα μηνών. Μέσα σ' αυτό το σαλόνι, όπου είμαστε τώρα, θριασκόντουσαν, εκτός από τη θεία σου κι' από μένα, ένας άφρατος άζωιματικός και μία κυρία πολύ ώραια. Είχαν γευματίσει μαζί μου κι' έπρόκειτο να φύγουν για τη Διέππη...

Άκουγα αγόρταγα τα λόγια αυτά της γιαγιάς μου. Έξαφνα, ένας ελαφρός στεναγμός μ' έκανε να γυρίσω το κεφάλι μου. Ήταν η δεσποινίς Σιδωνία, που έκλαιγε.

Και η γιαγιά μου εξακολούθησε: —Πρην φύγη αυτή η ώραια κυρία, ήρθε στο σπίτι της παραμάννας σου και σε φίλησε. Έπειτα έφυγε μαζί με το σύζυγό της. Έπειτ' από δύο μέρες στη Διέππη, θύθηκαν περπατο με τη θάρκα στη θάλασσα... Έκείνη την ημέρα, έπιασε τρικυμία που θάσπηξε ελάχιστα, μα που ήταν πολύ δυνατή. Ποτέ από τότε δεν έσνασίδε κανείς, ούτε τον άζωιματικό, ούτε τη γυναίκα του, ούτε τους δύο θαρκαρήδες που άδηγούσαν τη θάρκα. Είχαν πνιγί κι' οι τέσσερες. Ή δεσποινίς Σιδωνία άδούλυνε τώρα με το πρόσωπό της κρυμμένο στα χέρια της. Ή γιαγιάς μου με τράβηξε κοντά της και μ' άγκάλιασε.

Ή θεία Σιδωνία ήταν ψηλή, λεπτή, με πρόσωπο που φανέρωνε καλωσύνη, ύγεια και ψυχική γαλήνη...

Ένας ξρωλευμένος

ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΩ

σε. λέγοντας:

—'Ο αξιωματούχος κ' ή ώραία αυτή κυρία ήταν ο πατέρας σου κ' ή μητέρα σου, μικρέ μου φρέντ. 'Ο Μαρσάν κ' ή "Αννα ντέ Περίνο.

Και φιλώντας με στο μέτωπο, πρόσθεσε:

—Γρέπτε νά προσεύχεσαι γι' αυτούς, παιδί μου

II

'Η μνήμη μου ήταν πάντα ή πιστή και ταπεινή δούλη της καρδιάς μου. 'Ο,τι αγάπησα, τό φύλαξε πάντοτε. 'Όλα τ' άλλα, τά πήρε ή λήθη. 'Ετσι έξέχασα χωρίς δυσκολία τούς ανθρώπους πού δεν προκάλεσαν την αγάπη μου, όπως π. χ. πολ- λούς ξένους περαστικούς από τό Πλουί—έτσι λεγόταν τό κτήμα της γιγαντιάς μου και της θείας μου. 'Ερχόντουσαν εκεί—έκτός από τόν έφημερίο και τό γιατρό του γειτονικού χωριού και τό αυθεντογραφό Ρουέν—και μερικοί ήλικιωμένοι άνθρωποι πού σχετιζόντουσαν από χρόνια με την οικογένειά μου. Παρεν- ρισκόμουν πάντα στις έπισκέψεις τους με κάποια μυστική μη- αδικία, με την έπιθυμία νά τις δώ νά τελειώνουν τό γρηγορό- τερο, γιατί θεωρούσα τούς έπισκέπτες σαν παρενσάκτους. Σή- μερα, οι περισσότεροι απ' αυτούς έχουν πεθάνει. Με τούς έπι- ζώντες, έχω διακόψει κάθε σχέσι πειά, εκτός από τό δόκτορα Μαντελάν και τό συμβολαιογράφο Λεκούρ, τό διαχειριστή της περιουσίας μου, την οποία, σαν άνθρωπος σεβόμενος τό παρελ- θόν, αποκαλεί πάντοτε: 'Η σεβαστή περιουσία των κυριών ντέ Λακάς.

'Ως τό 18... τό Πλουί ήταν τό μόνο σπουδαίο έξοχικό σπίτι του Βουνού των 'Αρρώστων. 'Εκείνη την εποχή όμως, ένας η- ματουργός από τό Ρουέν, ονομαζόμενος Λάζαρος Ντυσατε-

νηματοουργείο του, στο πρόστειο Μαρτενθίλ, όπου όνειροπο- λούσε κ' έργαζόταν ειρηνικά. Κάθε θράδυ, ένα υπερμοντέρνο άμάξι με τά ύπεροχα άλογα τόν μετέφερε στον πύργο του γιά νά ξεκουραστή. Οι Ντυσατελιέ είχαν κ' ένα κοριτσάκι της ήλι- κίας μου, τή Βαλεντίνη, πού σπούδαζε στο «Σακρέ-Κέρ», στο Παρίσι, και πού μόνο στις διακοπές έρχόταν στον πύργο. 'Ετσι ή γυναίκα του βιομηχάνου έμενε μόνη της στον πύργο, γιατί δεν είχε άλλον κοντά της εκτός από την πεθερά της και γι' α- τό άμέσως μετά την έγκατάστασή της εκεί έπέδιωσε νά πιάσει σχέσεις με τούς δικούς μου. Μά ή γιγαντία μου κ' ή θεία πού δεν τούς άρεσαν τέτοιου είδους σχέσεις, δεν την ένεθάρρυναν καθό- λου σ' αυτό. Κ' έτσι, έπειτα από μία πρώτη έπίσκεψή της στο σπίτι μας, ή σχέσεις περιορίστηκαν σ' έναν εύγενικό χαριτι- σμό και μερικά τυπικά λόγια πού άλλάζαν κάθε φορά πού συ- ναντιόντουσαν μπροστά στην εκκλησία. 'Επίσης ή κ. Ντυσα- τελιέ έρχόταν με τό σύζυγό της μία φορά τό χρόνο στο σπίτι μας σέ κάποια γιορτή πού δίναμε. Κ' όταν έρχόταν ή Βαλεν- τίνη με τίς διακοπές στον πύργο, με προσκαλούσαν εκεί κάθε τόσο γιά νά περάσω έν' απόγευμα μαζί της. Αυτό συνέβαινε τούς μήνες Σεπτέμβριο κ' 'Οκτώβριο. Κάθε Κυριακή, κατά τούς δύο αυτούς μήνες, έβλεπα στή λειτουργία, στα στασίδια των Ντυσατελιέ, τή λεπτή σιλουέτα της Βαλεντίνης. 'Ηταν λίγο πού ψηλή από μένα κ' είχε μία φιλική αένα χλωμάδα. Τά ξανθά μαλλιά της φαινότανουν άναμικά, σχεδόν λευκά. Προσευχόταν με μία άλλόκοτη θέρμη, σταυρώνοντας τά λευκά δάχτυλά της πού έτρεμαν. 'Η μητέρα της έλεγε γι' αυτή: «Διαβάσει πολύ κα κουράζεται». 'Οσάκις πήγαινα στον πύργο—πράγμα πού συνέβαινε μία-δυό φορές τό χρόνο—με μεταχειριζόταν σαν παι- δι και προσπαθούσε νά με διασκεδάσει, γυρίζοντας με στο πάρ-

κο, στο δάσο, και στον πύρ- γο. 'Ωστόσο μού άρεσε. Την ευρί- σκα εύχάριστη στο κύτταγμα. Μά μάντευα ότι δεν μπορούσαμε νά συνεννοηθώ- με άκόμα, γιατί είχαμε συνηθί- σει νά ζούμε δι- αφορετικά, έκεί- νη κλεισμένη ό- λο σχεδόν τό χρόνο μέσα στις καλογρηές κ' έ- γώ έλεύθερος

στην έξοχή.

Και τώρα θά μιλήσω γιά δυό πρόσωπα πού έ- παίζουν άργότερα σπουδαίο ρόλο στη ζωή μου. Κάθε χρόνο, στις άρχες τού φθινοπώρου, τό δια- μέρισμα πού ήταν δίπλα στην κάμαρή μου, κα- θαριζόταν, βαφόταν, στολίζόταν με λευκές κορ- τίνες: προετοιμαζόμαστε νά δεχτούμε τόν κ. και τήν κ. Μαλεζέρ, τούς ξεαδέλφους μου, πού έρ- χόντουσαν νά μείνουν ένα μήνα στο Πλουί, έπειτ' απ' τόν παραθερισμό τους σέ κάποια λουτρόπο- λι.

'Ο 'Εκτωρ ντέ Μαλεζέρ ήταν τότε σαράντα χρόνια περίπου, ένας άντρας ψηλός, λεπτός, με λιγοστά ξανθά μαλλιά. 'Ετσι όπως ήταν τότε, τόν είδα και πού όλγων ημερών: δεν γέρασε καθόλου ή μάλλον ήταν πάντα γέρος. Κατά τή διαμονή του στο Πλουί, έθωνε έλάχισια. 'Όλο σχεδόν τόν καιρό του τόν περνούσε κλεισμένος στην κάμαρή του και περιστοιχισμένος από τά έπιστημονικά του βιβλία, πού τά κουβαλούσε πάντα μαζί του—ήταν καθηγητής της θολογι- κής ημείας στο Κολλέγιο της Γαλλίας.

'Ο γάμος τού 'Εκτορος ντέ Μαλεζέρ όπηρε έ αρκετά ρομαντικός γιά ένα τύπο σαν κ' αυτόν. Είχε παντρευτή τή Μαρία—Τερέζα ντέ Βαρναζε- θίλ, μία έξαιρετικά πλούσια, με τήν οποία ή

Η μεγαλύτερή μου ευχαρίστηση ήταν νά γυρί- σκοπα στην έξοχή...

μητέρα, όπως έλεγαν, δεν είχε και τόσο άφογο παρελθόν. 'Η ίδια όμως ήταν έντελως άμεμπτη, είχε μεγαλώσει σ' ένα μοναχικό σπίτι. 'Ετσι οι γονείς του "Εκτορος, έπειτ' από μερικές δυσκολίες, τού έδωσαν τη συγκατάθεσή τους.

Δεν θα ξεχάσω ποτέ την έντοψη που μου έκανε η Μαρία-Τερέζα, όταν ήρθε για πρώτη φορά να μάς επισκεφθεί Βαλκονιά την, καταλάβα τί θα πή όμορφιά, χάρις, κομψότης, γοητεία.

Η πρώτη λέξεις που η Μαρία-Τερέζα πρόφερε μόλις με είδε, ήταν: «Πόσο μοιάζει της μικρούλας "Αννας».

Η μικρούλα "Αννα ήταν η μητέρα μου, 'Ετσι την έλεγαν στο μοναστήρι, όπου ήταν συμμαθήτριά με τη Μαρία-Τερέζα.

Η Μαρία-Τερέζα με περιέβαλε εύθους έξ' άρχής με τόση γάδια και με τόσες φροντίδες, ώστε την αγάπησα άμέσως. 'Ενοιώθα πως με' αγαπούσε όχι γαλήνια, όπως η θεία Σιδωνία, αλλά δυνατά θερμά. Καί την αγάπη της αυτή την έδειχνε με ξαφνικά όγκυαλίσματα και φιλήματα. Πολλές φορές, ενώ καθόμασσε σ' ένα πέτρινο πάγκο τού κήπου, με τραβούσε έξωφρα στην άγκυαλιά της και μου έλεγε:

—'Αγαπημένε μικρή Φρέντ! "Αν ήξερες πόσο αγαπούσα τη μητέρα σου...

Καί μου μιλούσε τόσο ζωηρά για τή φτώχη μου μητέρα, ώστε τή ζωντανέωε μπροστά μου κι' άς μη την είχα γνωρίσει ποτέ.

Η θεία Σιδωνία πάλευε μυστικά έναντίον της επιδράσεως που έξασκούσε η γυναίκα αυτή επάνω μου. Μά δεν κατάφερε τίποτε. 'Η γοητεία των άλλόκοτων, των τραγικών ματιών της Μαρίας-Τερέζας ήταν άκατανίκητη.

Ένα χειμωνιάτικο θρόνυ ήμασσε συγκεντρωμένοι στο σαλόνι, όπως πάντα, ή γιαγιά μου, ή θεία μου κι' εγώ. 'Η γιαγιά μου κ. Λακάζ, λαγοκοιμόταν ακίνητη στην πολυθρόνα της κοντά στο τζάκι. 'Η θεία Σιδωνία διώρβανε τά γραπτά μου της ήμέρας κι' εγώ διάβαζα.

Έξαφνα, ό θόρυβος ενός άμαξιού που σταμάτησε έξω απ' τού σπίτι και τού γυμνάσιό του κουδουνισού της έξέωπορτας, μάς έκανε και τούς τρεις να σηκώσουμε τού κεφάλι μας: Μιά έπισκεψή τέτοια ώρα ήταν πράγμα τόσο σπάνιο.

Έπειτ' από μερικές στιγμές, ή πόρτα άνοιξε κι' ό ξάδελφός μου "Εκτωρ ντέ Μαλεζέρ παρουσιάστηκε με ταξιδιωτικά ρούχα, με ύφρα άναστατάμενο, κατάχλωμος.

Όλοι τόν περιτοίχισαμε άμέσως. "Ήθελε να μιλήσει, μά τά λόγια πηγόντουσαν στο λαιμό του. Τό μόνο που κατάφερε να κάνει, ήταν να τραβήξει τή γιαγιά μου στην άγκυαλιά του και να τραυλήσει:

—'Ω! θεία! θεία!... Τι δυστυχία... 'Η Μαρία-Τερέζα...

—Πέθανε; τόν ρώτησε η άγωνία ή γιαγιά μου.

Αυτό τού γυμνάσιου φοβόταν πάντοτε ή κ. Λακάζ, γιατί ό θάνατος την είχε πλήξει τόσες φορές ως τότε.

—'Όχι, τής άπάντησε ό "Εκτωρ. Συνέβη κάτι για ρότερο κι' απ' τού θάνατο.

Καί σώπασε, δείχνοντάς με με τού θλίμμα. 'Η θεία Σιδωνία με πήσε τότε απ' τού γέρι και μου έπρε:

—Πές καληνύχτα στον ξάδελφό σου, Φρέντ. Έίνε ώρα να πάς να κοιμηθείς!

Έγώ υπάκουσα Τους φίλους όλους κι' άνέβηκα στην κάμαρή μου. Μά εκεί, γυμνός κάτω απ' τις κουβέρτες μου, έμεινα πολλή ώρα χωρίς να κοιμηθώ. 'Η φράσις τού ξάδελφου μου: «Συνέβη κάτι χειρότερο απ' τού θάνατο», με βασάνιζε.

...Τήν άλλη ήμέρα ξύπνησα κατά τις έξη, άκούοντας θόρυβο θημάτων και φωνές στο διάδρομο. Σηκώθηκα γρήγορα, άνοιξα τήν πόρτα κι' έσκυβα από τού κόγκυαλλο τής σκάλας. Είδα τότε τόν "Εκτωρ ντέ Μαλεζέρ που έ'ευνε. 'Η γιαγιά μου τόν είχε συνοδεύσει ως τήν πόρτα, τυ-

λιγμένη σ' ένα μεγάλο σάλι παληάς μόδας. Δεν άκουσα, παρά τά τελευταία φιλήματα που άλλάξαν κι' αυτά τά λόγια τής γιαγιάς μου:

—Πρέπει να στενωχωρούμαι πάντοτε.

...Από εκείνο τού χρόνο, ή Μαρία-Τερέζα δεν ξαναήρθε πειά στο Πλουί. 'Ο "Εκτωρ έργόταν μόνο και περνούσε καμιά όδο-μάδα μαζί μας κατά τού τέλος τού Σεπτεμβρίου.

Τις πρώτες φορές τόν έρώτησα:

—Και ή ξάδελφή μου Μαρία-Τερέζα;

—Έμεινε στο Παρίσι, μου άπαντούσε εκείνος στερεότυπα. Έίνε λίγο άρρωστη.

Έπειτα, καθώς δεν έθλεπε πειά τή νέα γυναίκα με τά τραγικά μάτια, ή εικόνα της θόλωσε στή μνήμη μου και στο τέλος έπαυσα να τή σκέφτωμαι.

Πού να ήξερα τί ρόλο θά έπαιζε στή ζωή μου;

III

"Ετσι συμπλήρωσα τά δώδεκά μου χρόνια μέσα στην αγάπη των δικών μου.

Έκείνο τού χρόνο συνέβησαν δυό γεγονότα σημαντικά για μένα: 'Η πρώτη μου μετάληψη κι' ή εισόδος μου στο κολλέγιο.

Έκανα τήν πρώτη μου μετάληψη στην εκκλησία τού Βουβού των "Αρρώστων μαζί με άλλα άγόρια και κορίτσια τής ηλικίας μου, άνάμεσα στα όποια ήταν κι' ή Βαλεντίνη Ντυσταελί. Μιά άρρώστεια άκαθόριστη, απ' αυτές που κάνουν συχνά τις παρήθες τής ηλικίας της να υποφέρουν, είχε άναγκάσει τούς γονείς της να τήν άποσύρου, από τού οικοτροφείο «Σακρέ-Κέρ». Κάθε δυό μέρες τήν έβλεπα στίς διδασκαλίες που έκανε ό άθ-βάς Μορέλ, σ' όσους έπρόκειτο να μεταλάθουν τήν πρώτη φορά. Έστανε συνοδευόμενη από τή μητέρα της, μέσα στο όπτεροχο άμάξι τους κι' όλη τήν ώρα τής διδασκαλίας δεν έξεκόλλαγα τά μάτια μου από τή λεπτή σιλουέτα της μικρούλας αυτής.

Όταν ή μεγάλη ήμέρα τής μεταλήψεως έφτασε—αυτή ή μέρα για τήν όποια τά θρησκευτικά βιβλία γράφουν, πολύ σωστά ίσως, ότι έίνε ή πιο εύτυχισμένη ήμέρα τής ζωής μας—βρεθήκαμε γονατισμένοι πλά-πλά, μπροστά στην "Αγία Τράπεζα, αυτή κι' εγώ. 'Η όστια που ό ιερέας έβαλε στα χείλη της, άγγιξε μέσα στο όρτοφόρι αυτήν που έβαλε στα δικά μου χείλη... κι'

αυτό ήταν σάν ένα μυστικό φίλημα που άλλάξαμε μπροστά στον ιερό εκείνο θωμό.

Αργότερα, ή άνάμνησις τής φευγαλέας αυτής στιγμής, έκανε τήν καρδιά και των-δυό μας να σπίγεται.

Μετά τή λειτουργία έδόθη μεγάλο γεύμα στο σπίτι τής γιαγιάς μου. Όλοι οι μικροί και ή μικρούλες που είχαν πάσει τήν πρώτη τους μετάληψη, προσεκληθήσαν, σ' αυτό και κάθισαν, σέ δυό γαριστά τραπέζια, σ' όνα από τά όποια τήν τιμητική θέσι τήν είχε ή Βαλεντίνη και στο άλλο εγώ. Έπρόσεξα, ότι ή μικρή μου φίλη μιλούσε έλάχιστα, έρωγε λίγο και δεν έπινε, παρά μόνο νερό. Μά φανόταν εύτυχισμένη και κάθε τόσο γελοώς μ' ένα εύθυμο καθαρό γέλιο, που τού έκοβε άμέσως σάν να ντρεπόταν για τήν ευθυμία της. Οι μικροί γαρίκοι, οι άλλοι συνδαιτυμόνες μας ήσαν άδέξιοι, χωρίς τρόπο, και λαίλαγα. Γι' αυτό γάρκα πολύ, όταν τούς είδα να φεύγουν κι' έμεινα μόνος με τή Βαλεντίνη.

Έκάναμε μαζί' ένα περίπατο στο πάρκο μας. 'Η ήμέρα ήταν λαμπρή και θερμή. Στο άνοιγοτάλαζο φόντο τ' ούρανού φαινόταν μερικά λευκά συννεφάκια άκίνητα. 'Ο έλαφρός άνεμος, ό όποιος μόλις σάλευε τά φύλλα, μάς έργόταν στα πόδια μας σάν γάδι και τ' άνοιγτά μου χείλη ρουφώντα τον, έβρισκαν σ' αυτόν τήν αίσθηση τής άνοιξεως. Ωδηγούσα τήν Βαλεντίνη, που ήταν

—'Αγαπημένε μικρή Φρέντ! "Αν ήξερες πόσο αγαπούσα τη μητέρα σου!

ντυμένη στα κατάλευκα και χωρίς καπέλλο, μέσ' απ' τις δεν-προστούχες του κήπου. Εκείνη με ακολουθούσε ευχαρίστως, εί-
σισε άρσίο το κάπνισ άγριο αυτό πάρκο, τό τόσο διαφορετικό
άπο τους υπερπόχους κήπους του πατρικού της πύργου στο Σα-
γκάρ. Σε μία στιγμή μάλιστα, μού ψιθύρισε:

—Θά ήθελα πολύ να ζω εδώ...

Μά ούτε κ' έγω ό ίδιος δέν ήταν γραφτό να μένω πολύ καιρό
άκωκα εκεί.

Η γιαγιά μου κ. ντε Λακάζ σκεφτόταν, πολύ σωστά, ότι ή μό-
ρφωση ενός άνδρος δέν μπορεί να συμπληρωθή άπο τις γυναίκες.
Παρ' όλη τη γλυκιά αντίθεση της θείας Σιδωνίας, άποφασιστή-
κη, μόλις έκανα την πρώτη μου μετάληψη, να με βάλουν στο κολ-
λέγιο. Διάλεξαν ένα εκπαίδευ-ήριο, που τό διηρύθαν ίερεις άρε-
ταί γνωστές στην περιοχή: τό κολλέγιο του Μπουαγκινιάμ,
πού άπείχε δυό λεύγες άπο τό Πλουί.

Μ' έπήγαν λοιπόν εκεί, με την ψυχή τόσο θαρείαι άπο θλίψη,
ώστε έκτόπαζα τη φυλακή, μέσα στην όποια μ' έβαλαν. Τά μά-
τια μου ήσαν γεμάτα άπο τις ελκύνες αὐτῶν, πού έγκατέλειπα.
Έβλεπα τη γιαγιά μου, όρθια στην πόρτα τό σπιτιού μας να μ'
άποχαίρεται με τό μανητή της, τους τοίχους τό άγαστηρίου μου
περιβολιστοί και, προπάντων, τό πλημμυρισμένο άπο δάκρυα
πρόσωπο της θείας Σιδωνίας, τη στιγμή πού μ' άγκάλιαζε.

Θά μιλῶσα με δυό λόγια γιά την περίοδο της ζωής μου, πού
πέρασα στο σχολείο, έξη δολοκλήρα χρόνια, έκτός άπο τους μή-
νες τῶν διακοπῶν.

Κανέναν άπο τούς συμμαθητές μου δέν έπισαινα στενὸ φίλο.
Ήμουν πολύ διαφορετικός απ' αὐτούς. Δέν θυμάμαι πειά όύτε

αὐτό τ' όνομά τους. Καί διώμα ή διαίμα-
νί στο λυκείο του Μπουαγκινιάμ, έξά-
σκησε με μένα μία έπίβρασι άποφασιστι-
κή, γιάτί γνώρισα εκεί τόν άνθρωπο, ό
όποιος έίμελλε, έπειτ' άπο μερικά χρόνια,
να διευθύνει τό πηδάλιο της θελήσεως
μου, να παραιο-αθή στις όδυνηρές κρίσεις
μου και να μού ξαναδώσει τό θάρρος γιά
τη ζωή, τη στιγμή πού νόμιζα ότι τό είχα
χάσει γιά πάντα.

Ό άνθρωπος αὐτός ήταν ό καθηγητής
της άγγλικής, ό Ίρλανδός Φράνσις
Ό Κέντ, ένας νέος είκοσιπέντε χρόνων. Για-
τί τάχα ό άνθρωπος αὐτός, ό τόσο ψυ-
χρός, ό τόσο κλειστός κ' έλάχιστος διαγυ-
ρικός με ξεχώρισε ανάμεσα σ' όλους τούς
άλλους συμμαθητάς μου; Γιατί τάχα κ'
έγω ό ίδιος, ένωισα εύθως εξ άνήγης μία
άκατανίκητη έλξη να με τραβήξ πρ'ς αὐ-
τόν και να θέλω να είμαι ό άγαστημένος
του μαθητής;

Δέν μπορεί να εξηγήσει κανείς με τη
λογική αὐτές τις αὐθόρμητες συμπάθειες.
Όσοσο φαντάζομαι, ότι ή αντίθεση τῶν
χαρακτήρων, μας συνέτεινε. Ό Ό' Κέντ ό
ίδιος μού έλεγε άργότερα: «Σ' άγαπῶ,
γιάτί μού θυμίζεις τούς αὐθόωτους της
πατρίδας μου. Είσαι όνειροπόλος, σαν
Ίρλανδός κ' ή Ίρλανδία είνε ή χώρα τῶν
άτελειωτων, όνειρων. Έγώ, άν κ' Ίρλα-
νδος, είμαι ενεργητικός άνθρωπος. Οι ενε-
ργητικοί άνθρωποι σαν κ' έμένα θα σώσουν
την Ίρλανδία άπο τόν Άγγλικό ζυγό».

...Παρακολουθούσα μ' άξαρτικό ενδιαφέρον τά μαθήματα
της άγγλικής. Έπειτα σε μία έξοδό μου, παρακάλεσα τη γι-
αγιά μου να κάνει και ίδια έρω άγγλικό μάθημα στο λυκείο. Κ'
έτσι, μέσα στη μικρή αθούσα στο λυκείο, όπου ό Ό' Κέντ μού
έκανε τό ίδιατερο μάθημα, θεμελιώθηκε μεταξύ τού παιδιού
τῶν δεκάξη χρόνων πού ήμουν, τότε και τού τριαντάρη σχεδόν
διδασκάλου του μία φιλία πού ή ζωή έπρόκειτο να τη δοκιμάσει,
χωρίς να τη συντηρή.

Πολύ γρήγορα κατάφερα να μιλάω άγγλικά μαζί με τόν
Ίρλανδο διδάσκαλό μου. Ό Ό' Κέντ μού μιλούσε γιά την πα-
τρίδα του, γιά τούς άώνητες της ανεξαρτησίας και αὐτές ή κου-
θέντες ή-αν πραγματική απόλαυση γιά μένα. Κ' έτσι, άπο
μέρα σε μέρα, ή σχέση μας γινότανουσαν πού στενότες. Στην άρχ-
ή δέν τολμούσα να τόν ρωτήσω τίποτ'ε γιά την οίκογένειά του, μ'
έκείνος μού άπάνθωνε διάφορες έρωτήσεις, στις όποιες ά-
παντούσα έλεύθερα.

—Είσαι πλούσιος, μικρέ Φρέντ; με ρωτούσε.

—Δέν ξέρω... δέν ρώτησα ποτέ... μά έχω άκούσει να λένε ότι

ή γιαγιά μου κ' ή θεία μου έχουν μεγάλη περιουσία.

—Μου τό είπαν και μένα. Μου είπαν πως θα γίνης έκατομ-
μυριοχός μία μέρα. Ξέρεις τί είνε ένα έκατομμύριο, Φρέντ;

—Είνε δέκα φορές έκατό χιλιάδες φράγκα.

—Ναι... Καί ξέρεις τί μπορεί να κάνει κανείς μ' έκατό χιλιά-
δες φράγκα;

—Δέν ξέρω.

—Ε λοιπόν, θα σου τό πῶ έγώ. Μ' έκατό χιλιάδες φράγκα
μπορεί κανείς να θρέμει περισσότερους άπο έκατό ό σταγούς
τό χρόνο. Μπορεί να προικισί δέκα φτωχές κοπέλλες και να τις
έμπόδισι να πουληθούν γιά να ζήσουν. Νά μερικά πράγματα,
πού μπορεί να κάνει κανείς μ' έκατό χιλιάδες φράγκα. Έσύ
τί θα τά κάνης τά δικά σου; Γελάς; Θα σου πῶ έγώ... Θα

τοποθετήσεις σε μία Τράπεζα ή άλλου πούθενά και θα ζής άπο
τούς τόκους... ΆΙ είνε τρομερό τό να είνε κανείς πλούσιος,
Φρέντ.

—Μά, τού είπα με την καρδιά μου σκαμμένη, ή γιαγιά μου κ'
ή θεία μου κάνουν πολλά, πάρα πολλά καλά στους φτωχούς κ'
ή ίδιες ζουν άπλούστατα...

—Τόσο τό καλύ-ερω, μού άπάντησε ό Ίρλανδός. Υπάρχει έ-
νας τρόπος να συγχωρήται κανείς γιάτί είνε πλούσιος; να είνε
εισοπληγικός.

Τόν πρώτο αὐτό φίλο μου, τόν έχασα πριν ακόμα τελειώσω
τό σχολείο. Τόν τελευταίο καιρό, είχα προσέξει πως ήταν πολύ
σκεπτικός. Μία μέρα λοιπόν, άφού μού άνέλιξε τόν «Ενδυμιο-
να» τό Κήτς, μού είπε:

—Φρέντ, είνε ή τελευταία φορά πού με βλέπεις εδώ. Με βιά-
ζουν.

Τό γύπτημα αὐτό ήταν πολύ σκληρό γιά μένα κ' έτραύλισα:

—Σας διώνουν;... Ποιός;

—Ό διευθυντής.

Και καταβάλλοντας μία μεγάλη προσπάθεια, έπρόσθεσε:

—Άνεκάλυψαν πως συντηρῶ στη Ρουένη μία γυναίκα, με

την όποια έγω και παιδί.

—Μά είστε παντρεμένος; ρώτησα.

—Όχι, δέν είμαι, μού άπάντησε.

Έπειτα, σε να διαζώταν να δικαιολογηθή, πρόσθεσε:

—Είσαι ακόμα παιδί, Φρέντ... Η άναστροφή πού σου έβωσαν

στο σπίτι σου κ' έδω είνε ή αντίθεση της πραγματικής. Σε

παρακαλώ, σαν ένας φίλος του όποιου θέλω την έκτιμησι ν' ά-

ναθάλης γιά την γνώμη σου γιά έμένα επί μερί-

και χρόνια. Άν σε συνανή-σω, ότ'αι, θα εί-

σαι άντρας, θα σου ζητήσω ν' αναθεωρή-

σης την κρίσι σου, με την όποια με κατα-

δικάζεις σήμερα. Έντομεταξύ, ά, μη μι-

λούμε πειά ν' αὐτό κ' άπο άποια εστι-

σθούμε... Φεύγω άτόμε γιά τη Ρουένη

κ' αὐριο γιά τό Παρίσι. Δέν θα μ' αφή-

σουν να σε ξαναδώ...

Η στοργή μου ήταν, πῶ μεγάλη άπο

την άναγκή της αὐθόωπτόν μου γιά

ότι είνε άκούσι και ριχτής στην άγκα-

λιά του.

—Έφτασε ή ώρα του χωρισμού, μού εί-

πε. Σ' άρ'ω. Θά μού γράψῃ.

—Ναι, θα σ'ε γράσω απ' τό Πλουί τις

ήμερες της έξόδου. Έκεί επίσης πρέπει

να μού άπαντήσεις, γιά να μη διαβάζονται

ή έπιστολές μας.

Φιληθήκαμε γιά τελευταία φορά.

Έπειτα ό Ό' Κέντ άπομακρύνθηκε.

Άπο τό τάξι τόν είδα να διασχίζει την

αὐλή τού λυκείου.

Μόλις έφτασε στην πόρτα, γύρισε και

μ' άποναίρετσε με τό γέρι.

Έπειτα εξαφανίστηκε.

ΑΙ

Αὐτή ή άναχώρησι άφισε ένα μεγάλο

κενό στη παθητική ζωή μου.

Προσπαθούσα να τό γεμίσω, γράφοντας

έκτενές και συχνές έπιστολές στο «Μεγά-
λο μου φίλο».

Επί τρεις μήνες ή άλληλογραφία μας

έξακολούθησε πυκνή.

Ό Ό' Κέντ μού διηγήθηκε στις έπιστολές του την έγκατάστασι

του στο Παρίσι σ' ένα σπίτι της όδου Καρντινάλ-Λεμουάν, τις

προσπάθειές του γιά να βοη ήιά έργασία, με την όποια θα μπο-
ρούσε να συντηρήσει τούς δικούς του και τόν-εαυτό του.

Μά άπο τις έπιστολές του όμως έπιασε στα χέρια της δίδοις

Σιδωνίας. Η θεία μου, καθώς κ' ή γιαγιά μου, ήξεραν τό δι-
αόξιμο τού Ό' Κέντ και λυπήθηκαν, μαθαίνοντας ότι είχα σχέ-
σις μ' αὐτῶν τόν άνθρωπο, πού δέν συμπεριφερόταν καλά και

ζήτησαν να τις διακόψω.

Η Ιζέα να μην όπακούσω, ούτε μού ήρθε στο μυαλό.

Έγραφα λοιπόν σπόν Ό' Κέντ και τού έξήγωνα τά πράγμα-
τα όσα είχα. Μού άπάντησε με υπερικές σελίδες γεμάτες θλί-
ψη, όπου μ' έπέβομαζε γιά την άπόφασί μου κ' όπου με πα-
ρακάλούσε να μην τόν ξεχάσω. Έτσι ή άλληλογραφία μας δι-
ακόπηκε. Χρειάστηκε ένας θάνατος γιά να την ξαναρχίσουμε

πάλι έπειτ' άπο δυό χρόνια. Νά τού ποιός συνέθηκε:

Ήταν, θυμάσαι, ή 14 Ίανουαρίου, κ' άπογευματινό διάλειμ-
μα. Έπαιζα με μερικούς, συμμαθητάς μου, όταν ό έπιστάτης

ήρθε και, χτυπώντας με στόν ώμο, μού είπε:

—Ντέ Περινιό, σας ζητάει ό κ. διευθυντής.

Δέν ξέρω ποιά κακό προαίτημα ένωισα τη στιγμή εκείνη.
Ένινα κατάχλωμος. Επί μερικές στιγμές δέν μπόρεσα να κι-
νηθώ. Έπειτα, ξαφνικά, άρχισα να τρέχω.

Βρήκα τόν διευθυντή καθισμένο στο γραφείο του να διαβά-

ζει μία έπιστολή. Μόλις μπήκα μέσα, φώναξε:

—Κύριε διευθυντά! Μήπως ή γιαγιά μου;

Έκείνος μού έπιασε τά χέρια και μού είπε:

—Ήαύρα, παιδί μου... Η κ. ντε Λακάζ είνε λίγο άρρωστη

και σε θέλει κοντά της... Αυτό είν' όλο...

(Άκολουθεί)

Ό συγγραφέας του νέου μας μυθιστορήματος
ε'Η Έξομολογήσι ενός Έρωτευμένου,
Μαρούλ Πρεβό